



Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Öz Yeterlik Durumlarının İncelenmesi*

Gülce COŞKUN ŞENTÜRK **, Aze BÖLEK ***

Öz:Bu araştırmanın amacı müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik durumlarının ne düzeyde olduğunu ve çalgı öz yeterlik durumlarının bireysel çalgı not ortalaması, solo performans sayısı, sınıf, yaş gibi çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek; buna ek olarak müzik öğretmeni adaylarının bazı demografik özellikleri ile çalgı öz yeterlik ölçeği arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğrenciler (N=107) oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda öğrencilerin çalgı öz yeterlik düzeyleri Şeker (2016), tarafından geliştirilen *Çalgı Performansına İlişkin Öz Yeterlik Ölçeği* ve araştırmacılar tarafından hazırlanan *Kişisel Bilgi Formundan* elde edilmiştir. Çalışmanın veri toplama aracı olan *Çalgı Performansına İlişkin Öz Yeterlik Ölçeği*'nden elde edilen verilere uygulanan güvenilirlik analizi sonucunda, 19 maddelik ölçeğin Cronbach's (1951) alpha katsayısının mükemmel olarak tabii edilen aralıkta ($\alpha = ,931$) olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik ölçeğinden aldıkları madde puanlarının ortalaması on üzerinden 7,67 olarak görülmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının öz- yeterlik ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek puan aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın en önemli sonuçlarından bir diğeri ise çalgı öz yeterlik ölçeği ile bireysel çalgı not ortalaması ve solo performans arasında $p<,01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişkiler olduğunun tespit edilmiş olmasıdır.

Anahtar kelimeler: Öz Yeterlik, Çalgı Öz Yeterlik, Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Müzik Öğretmeni Adayı.

*Bu çalışma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programında yürütülen "Seminer dersi" kapsamında hazırlanan araştırmanın genişletilerek hazırlanmış halidir.

**Dr. Öğr. Üyesi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı. E-mail: gulcecoskun@mu.edu.tr Orcid no: 0000-0003-4011-2229

***Yüksek Lisans Öğrencisi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı. azebolek@gmail.com Orcid no: 0000-0003-4507-2510

Gönderim: 21.03.2019

Kabul:01.07.2019

Yayın: 15.09.2019



Investigation Of Instrumental Self-Efficacy Status Of Music Teacher Candidates

Abstract:The aim of this research is to determine the level of instrumental self-efficacy of music teacher candidates and to determine whether their instrumental self-efficacy status differ according to different variables (individual instrument grade point average, number of solo performances, class, age) and also to investigate the relationship between some demographic characteristics of the music teacher candidates and the instrumental self-efficacy scale. The study group of the research consists of students of the Music Education Department of the Faculty of Education at Muğla Sıtkı Koçman University Education Faculty (N=107). In line with the purpose of the study, instrumental self-efficacy levels of the students were obtained by the "Instrumental Performance Self-Efficacy Scale" developed by Şeker (2016) and "Personal Information Form" prepared by the researchers. As a result of the reliability analysis applied to the data obtained from the "Instrumental Performance Self-Efficacy Scale" as the data collection tool of the study, it was found that the Cronbach's (1951) alpha coefficient of the 19-item scale was in the range accepted as excellent ($\alpha = ,931$). According to the findings of the study, the average score of the item scores of the music teacher candidates on the instrumental self-efficacy scale was found to be above the average with 7.67. When the average scores of music teacher candidates on the self-efficacy scale were examined, it was concluded that male students scored higher than female students. One of the most important results of the study is that there is a significant positive relationship between instrument self-efficacy scale and individual instrument grade point average and solo performance at $p < 01$ level.

Keywords: Self-Efficacy, Instrument Self Efficacy, Music Education, Instrumental Education, Music Teacher Candidates.

Giriş

Sosyal Öğrenme Kuramına dayanan öz yeterlik inancını Bandura (1986) (akt. Kotaman, 2008, s.112) “İnsanların belli bir performansa ulaşabilmelerini sağlayacak eylemleri örgütleme ve sergileme becerileri ile ilgili yargıları” olarak tanımlamıştır. Zimmerman (1995) da (akt.



Akkoyunlu ve Orhan, 2003, s.86) benzer bir tanım yaparak, öz yeterliliğin “bireyin bir işi gerçekleştirebilme, başarabilme yeteneği konusundaki yargılarını içerdiğini vurgulamıştır”. Diğer bir deyişle öz yeterlik, kişinin başarıya ulaşması için kendi yetenek ve becerilerine karşı olan inancı ve gücüdür. Her insanın yaşantısında başarıya ulaştığı durumlar ve aynı zamanda başarısız olduğu güç durumlar vardır. Böyle durumlarda önemli olan bireyin çözüm üretmek için nasıl bir yol izleyeceğidir. Öyle ki Bandura (1977), (akt. Akkoyunlu ve Orhan, 2003, s.86), “Öz yeterlik inancının bireyin doğru ya da yanlış etkinlikler yapma davranışını etkilediğini, aynı zamanda bireyin bir sorun ile karşılaştığında sorunu çözmek için ne kadar çaba harcayacağı ve ne kadar ısrarcı olacağını belirtisi olduğunu da vurgulamaktadır”.

Bunun için de birey öncelikle kendini tanımalıdır. Öyle ki Bandura’ya göre, “başarı için gerekli becerilere sahip olmak yeterli değildir; başarı aynı zamanda bu becerilerin etkin şekilde ve güvenle kullanımını gerektirir” (Havard ve Atkinson,(t. y.) akt. Kurbanoglu, 2004, s.138). Kişinin yetenek ve becerilerinin yüksek ya da düşük olması, kendi yeterliklerine olan inancı ve yargısı ile doğrudan ilişkilendirildiğinde, kişi kendini var olan gerçek durumdan farklı olarak öz yeterli ya da öz yetersiz hissedebilir. Örneğin piyano dersi alan bir öğrenci, yüksek yetenek ve potansiyele sahipken kendine olan inancı ve yargısı düşük olduğu için kendisinin yetersiz olduğunu düşünebilir. Ya da tam tersi piyano dersi için düşük potansiyel ve yeteneğe sahip iken, kendine olan inancı ve yargısı yüksek olduğu için kendisinin yeterli olduğunu düşünebilir. Bu durum kişinin başarısını etkileyen önemli faktörlerden biridir.

İlgili literatür incelendiğinde bireyin yetenek ve becerilerine ilişkin inancı ve yargılarıyla oluşan öz yeterlik durumunun bazı temel kaynaklara bağlı olarak meydana geldiği söylenebilir. Bu kapsamda Bandura’ya göre “öz yeterlik inançlarının tam ve doğru deneyimler, sosyal deneyimler tarafından sağlanan dolaylı yaşantılar, sözel ikna ve bireyin fiziksel, duygusal durumu olan dört temel kaynağı vardır. Bu kaynaktan en etkili olanı bireyin bizzat yaşadığı deneyimlerdir” (Aksu, 2008, s.162). Bireyin bizzat yaşadığı deneyimlerin öz yeterlik inancını oluşturan en etkili kaynak olması özellikle müzik eğitimi alan bireyler için oldukça gözlemlenebilen bir durumdur. Müzik öğretmenliği alan dersleri içinde yer alan çalgı eğitiminde, öğrenci ve öğretmenin birbir ders işleminin, bireyin yeteneklerini sahneleme durumunun ve müzik eğitimi alan bir bireyin performansını en çok çalgı ile ortaya koymasının bireyin *bizzat yaşadığı deneyim* ile ilişkili olduğu ve bireyin sahip olduğu öz yeterlik inancını şekillendirdiği söylenebilir. Öyle ki Uslu (2006)’ya göre (akt. Gergin, 2010, s.2) çalgı eğitimi, “insanın kendisini yakından tanıyabilmesi, var olan yeteneklerini anlayabilmesi, eğitim aracılığıyla mevcut becerilerini geliştirip, yeni beceriler elde edebilmesi ve bu sayede kendisini



gerçekleştirebilme şansı veren bir uğraş olmasından dolayı müzik eğitiminin önemli bir koludur. “Buna bağlı olarak kişinin kendisini yakından tanıması, yetenek ve becerilerinin farkında olması öz yeterlik kavramıyla ilgili olduğundan, öz yeterlik kavramının çalgı eğitiminde kişinin kendini geliştirmesine ve böylece yüksek motivasyon ve başarı sağlamasına yardımcı olabileceği söylenebilir. Bu görüşler doğrultusunda literatür incelendiğinde özellikle müzik performansında öz yeterlik üzerine çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların öz yeterlik ve başarı [McCormick ve Mcpherson, (2003), McCormick ve Mcpherson, (2006), Yokuş, (2014), Özmenteş, (2014), Küçük, (2011)], öz yeterliliğin çeşitli değişkenler üzerinde etkisi [Şeker ve Bilen, (2010), Yıldırım, (2009)], alana özgü öz yeterlik ölçeklerinin geliştirilmesi [Gün ve Yıldız, (2014), Afacan, (2007), Ekinci, (2013), Girgin, (2015), Özmenteş, (2011), Şeker, (2016), Zelenak, (2015)] gibi alanlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Bu bakımından performans ve beceri temelli olan müzik eğitiminde başarı ve motivasyonun sağlanabilmesi için bireylerin öz yeterlik düzeylerinin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle araştırmacılar tarafından müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik durumlarının incelenmesinin önemli olduğu düşünülmüştür. Sözü edilen bu çalışmada müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin çalgı öz yeterlik düzeyleri, cinsiyet, sınıf, yaş, bireysel çalgı, mezun olunan lise, bireysel çalgı genel not ortalaması ve toplam solo performans sayısı açısından incelenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın problem cümlesi *Müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik durumları nedir ve çalgı öz yeterlikleri bireysel çalgı not ortalaması, solo performans sayısı, sınıf, yaş değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?* olarak belirlenmiştir.

Bu ana problem cümlesi çerçevesinde şu alt problemlere cevap aranmıştır:

- Müzik öğretmeni adaylarının a)cinsiyet, b)sınıf, c)bireysel çalgı, d)mezun olunan lise türü ile ölçekten aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?
- Müzik öğretmeni adaylarının bazı demografik özellikleri ile (bireysel çalgı not ortalaması, solo performans, sınıf) ölçek ve alt boyutlarından aldıkları puanların ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı not ortalamaları, solo performans sayıları ve sınıfları çalgı öz yeterlik inançlarını etkilemekte midir?

Yöntem



Müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik durumlarının incelenmesini amaçlayan bu araştırma betimsel yöntem çerçevesinde yürütülen ilişkisel tarama çalışmasıdır. “İlişkisel tarama iki ya da daha çok sayıda değişkenin aralarındaki ilişkiyi belirlemek üzere incelenen araştırma türüdür.” (Karasar, 2002, akt. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016, s.178).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalının birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında öğrenim gören 107 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmadaki verileri toplamak için araştırmacılar tarafından hazırlanan *Kişisel Bilgi Formu* ve Şeker (2016) tarafından geliştirilmiş olan *Çalgı Performansına İlişkin Öz Yeterlik Ölçeği* kullanılmıştır. Veri toplama araçları 2018-2019 öğretim yılı güz yarısında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalının birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarına uygulanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının demografik özelliklerine yönelik bilgi toplamak üzere araştırmacılar tarafından hazırlanan bu formda, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin demografik özelliklerini içeren soruların yanı sıra, öğrencilerin dört yıllık eğitim sürecindeki bireysel çalgı dersi genel not ortalaması, mezun olunan lise türü ve solo performans sayısını ölçmeye yönelik sorulara yer verilmiştir.

Çalgı Performansına İlişkin Öz Yeterlik Ölçeği (Self-Efficacy Scale For The Candidate Music Teacher).

Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan Çalgı Performansına İlişkin Öz Yeterlik Ölçeği altısı olumsuz on üçü olumlu toplam on dokuz maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması Şeker (2016) tarafından yapılmış ve ölçeğin birinci alt boyutun güvenilirlik katsayısı 86, ikinci alt boyutun güvenilirlik katsayısı 76 ve üçüncü alt boyutun güvenilirlik katsayısı ise 61 olarak rapor edilmiştir. Kullanılan ölçek *kendini yeterli görme*, *psikolojik göstergeler* ve *kendini yetersiz görme* olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır.



Ölçme aracının tasarımı Bandura (2006)'nın görüşleri doğrultusunda hazırlanmış katılımcıların maddelere ilişkin cevaplarını 0-10 puan aralığında cevaplayabilecekleri bir şekilde oluşturulmuştur.

“Ölçeğin en önemli özelliği, ulusal alan yazında bu alanda yapılmış olan ilk 0-10 cevaplamalı ölçek yapısına sahip olmasıdır. Bandura standart ölçümlerde 10'luk dilimlere bölünmüş olarak 0-100 aralıklı cevaplamaların yada daha basit olması gerekirse 0-10 aralıklı cevaplamaların kullanılması gerektiğini belirtmiştir. Bu cevaplamalarda “0” yapamam, “50” orta seviyede yapabilirim ve “100” kesinlikle yapabilirim ifadelerini temsil etmektedir. Bandura az basamaklı ölçme araçlarından kaçınılması gerektiğini, çünkü bu tür araçların daha az hassas ve güvenilir olduklarını belirtmiştir. Pajares, Hartley, & Valiante (2001) insanların az derecelenmeye sahip ölçeklerde extrem noktaları işaretlemekten kaçındıklarını, az derecelendirmeye sahip ölçeklerde kişilerin farklı birbirlerinden az da olsa farklı cevaplar için aynı cevaplama basamaklarını kullandıklarını bu nedenle de ölçeğin ayırt edicilik özelliğini yitirdiğini belirtmiştir. Özellikle performansın belirlenmesinde 0-100 aralıklı ölçme araçlarının 5'li ölçme araçlarına göre daha güçlü belirleyiciler olduğu vurgulanmaktadır” (Şeker, 2016, s.5159).

Verilerin Analizi

Çalışmanın veri toplama aracı olan *Çalgı Performansına İlişkin Öz Yeterlik Ölçeği'nden* elde edilen verilere uygulanan güvenilirlik analizi sonucunda, 19 maddelik ölçeğin Cronbach's (1951) alpha katsayısının mükemmel olarak tabii edilen aralıkta ($\alpha=,931$) olduğu tespit edilmiştir. Ölçekten ve alt boyutlarından elde edilen verilerin dağılımına ilişkin yapılan tek örneklem Kolmogorov-Smirnov normallik testinde tüm verilerin $p>,05$ düzeyinde olduğu belirlenmiş olup dağılımların normal dağılımdan farklılıkları anlamlı bulunmamıştır. Bu doğrultuda verilerin normal dağıldığı tespit edildiği için kullanılacak olan analiz yöntemlerinin parametrik olmasına karar verilmiştir. Çalışmada sıklık, açıklayıcı, tek yönlü varyans (ANOVA), bağımsız örneklem t-testi ve pearson ilişki analizleri kullanılmıştır. Ayrıca araştırmada ölçülen bireysel çalgı not ortalaması, solo performans sayısı, sınıf, yaş değişkenlerinin müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterliklerini ne derece yordadığı belirlenmeye çalışılmış, bu doğrultuda verilere çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. “İki veya daha çok bağımsız değişkenin bir ölçüt değişkeni olan bağımlı değişkeni yordamasında kullanılabilecek bir yöntem olan çoklu regresyon tekniği ile araştırmaya ilişkin bazı çıkarımlarda bulunmak mümkündür” (Pedhazur, 1982 akt: Anıl, 2009). Yani regresyon

analizinde araştırmaya konu olan tahminin ne kadar kuvvetli olduğunun önemine vurgu yapar. Regresyon analizinin en önemli amacı da bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki farklı etkilerini ölçmektir. Bağımsız değişken sayısının ikiden fazla olduğu araştırmalarda çoklu regresyon tekniğinden faydalanılmaktadır (Büyüköztürk, 2006). Araştırmanın yordayıcı (bağımsız) değişkenleri olarak çalışmaya katılan öğrencilerin sınıfları, yaşları, bireysel çalgı dersleri notlarının ortalamaları ile solo performans sayıları, bağımlı (yordanan) değişken olarak ise çalgı öz yeterlik puan ortalamaları belirlenmiştir.

Bulgular

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Sıklık Analizi Tablosu

Değişken	Grup	N	%
1	Kadın	72	67,3
	Erkek	35	32,7
Sınıf	1. sınıf	27	25,2
	2. sınıf	21	19,6
	3. sınıf	17	15,9
	4. sınıf	42	39,3
Mezuniyet	Güzel Sanatlar Lisesi	90	84,1
	Diğer Lise	17	15,9
Solo Performansı	Hiç	60	56,1
	1	15	14,0
	2	11	10,3
	3	9	8,4
	4 ve üzeri	12	11,2
Çalgı	1. Grup (Keman, Viyola, Çello, Kontrbas)	49	45,8
	2. Grup(Flüt, Klarnet)	13	12,1
	3. Grup (Gitar, Bağlama, Kanun)	24	22,4
	4. Grup (Şan)	6	5,6
	5. Grup (Piyano)	15	14,0

Çalışmaya Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinden toplam 107 kişi katılmıştır. Tablo 1 cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde kadınların oranı %67,3 (72 kişi), erkeklerin oranı %32,7 (35 kişi)' dir. Sınıf değişkeni açısından bakıldığında birinci sınıfların oranı %25,2 (27 kişi), ikinci sınıfların oranı %19,6 (21 kişi), üçüncü sınıfların oranı %15,9 (17 kişi) ve dördüncü sınıfların oranı %39,3 (42 kişi) çıkarak en fazla oranın dördüncü sınıflara ait olduğu belirlenmiştir. Tablo mezun olunan lise türüne göre incelendiğinde güzel sanatlar lisesi %84,1 (90 kişi), diğer lise %15,9 (17 kişi) oranlarında çıkarak, en fazla mezun olunan lise türünün güzel sanatlar lisesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Solo performans sayısına bakıldığında ise, hiç solo performansı vermeyenler %56,1 (60 kişi), bir solo performans verenler %14,0 (15

kişi), iki solo performans verenler % 10,3 (11 kişi), üç solo performans verenler %8,4 (dokuz kişi), dört ve üzeri solo performans verenler %11,2 (12 kişi) oranlarında belirlenmiştir. Oranlar incelendiğinde hiç solo performans vermeyenlerin sayısının çalışma grubunun yarısından fazlasını oluşturduğu görülmektedir.

Tablo çalgı değişkeni açısından değerlendirildiğinde beş gruba ayrılmıştır. Birinci grupta yer alan keman, viyola, çello, kontrbas %45,8 (49 kişi), ikinci grupta yer alan flüt ve klarnet %12,1 (13 kişi), üçüncü grupta yer alan gitar, bağlama ve kanun %22,4 (24 kişi), dördüncü grupta yer alan şan %5,6 (altı kişi) ve beşinci grupta yer alan piyano %14,0 (15 kişi) oranlarında belirlenmiştir. Çalışmada çalgı gruplarının mümkün olduğunca çeşitli tutulması amaçlanmış olup Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Müzik Eğitimindeki tüm çalgılara ulaşılmıştır.

Tablo 2: Katılımcıların Ölçek ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanları, Bireysel Çalgı Dersi Notları ve Yaşları Ortalamaları Tablosu

	N	Ort	St.S
Ölçek	107	7,67	±1,63
1 faktör	107	7,65	±1,60
2 faktör	107	8,07	±2,03
3 faktör	107	7,11	±2,01
Yaş	107	21,00	±2,47
Not Ortalaması	107	82,825*	±21,34

*Harf not sistemi, 100'lük sisteme çevrilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaşları ortalaması 21,00 olarak, bireysel çalgı dersi genel not ortalamaları ise 82,825 (Muğla Sıtkı Koçman Üni. Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'ne göre harf karşılığı BB) olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların ölçekten aldıkları puanın ortalaması ise 7,67 olarak belirlenmiştir. Bu puan ortalaması katılımcıların orta seviyenin üzerinde çalgı öz yeterliğine sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 3: Katılımcıların Ölçek ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puan Ortalamalarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırıldığı Bağımsız Örneklem T-Testi Tablosu

Değişken	Cinsiyet	N	Ort.	St.Sp.	T	Df	P
Ölçek	Kadın	72	7,3545	1,63682	-2,931	105	,004**

	Erkek	35	8,3068	1,44315			
1.faktör	Kadın	72	7,3611	1,60320	-2,732	105	,007**
	Erkek	35	8,2349	1,43935			
2.faktör	Kadın	72	7,7546	2,11003	-2,344	105	,021*
	Erkek	35	8,7143	1,69995			
3.faktör	Kadın	72	6,7396	1,98650	-2,783	105	,006**
	Erkek	35	7,8571	1,86718			

Çalışmaya katılan öğrencilerin çalgı performansına ilişkin öz- yeterlik ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek puan aldığı ve bu durumun istatistiksel anlamda $p<,01$ düzeyinde anlamlı bir farka sebep olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 4: Katılımcıların Ölçek ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puan Ortalamalarının Lise Mezuniyetlerine Göre Karşılaştırıldığı Bağımsız Örneklem T-Testi Tablosu

Değişken	Mezuniyet	N	Ort.	St.Sp.	t	df	p
Ölçek	GSL	90	7,6778	1,75464	,171	105	,865
	Diğer	17	7,6037	,72024			
1.faktör	GSL	90	7,7444	1,68792	1,459	105	,147
	Diğer	17	7,1307	,86445			
2.faktör	GSL	90	7,9648	2,13722	-1,220	105	,225
	Diğer	17	8,6176	1,21015			
3.faktör	GSL	90	7,0972	2,14917	-,093	105	,926
	Diğer	17	7,1471	1,03100			

Çalışmaya katılan öğrencilerin çalgı performansına ilişkin öz- yeterlik ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları lise mezuniyetlerine göre incelendiğinde GSL ve diğer liseler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka sebep olmadığı anlaşılmıştır. Güzel Sanatlar Lisesi'nden alınan çalgı öz yeterlik puan ortalaması 7,6778 diğer liselerden alınan çalgı öz yeterlik puanı 7,6037 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 5: Katılımcıların Ölçek ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puan Ortalamalarının Çalgı Gruplarına Göre Karşılaştırıldığı Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Tablosu

Değişken	Çalgı	N	Ort.	St.Sp.	df	F	P	LSD
Ölçek	1. Grup (Keman, Viyola, Çello, Kontrbas)	49	7,2986	1,62826	4	2,506	,047*	1-3
	2. Grup(Flüt, Klarnet)	13	7,5304	1,58936				
	3.Grup (Gitar, Bağlama, Kanun)	24	8,4298	1,44660				
	4.Grup (Şan)	6	7,0175	2,26491				
	5.Grup (Piyano)	15	8,0211	1,35663				
1.faktör	1. Grup (Keman, Viyola, Çello, Kontrbas)	49	7,2948	1,56241	4	1,823	,130	-
	2. Grup(Flüt, Klarnet)	13	7,6667	1,47684				
	3.Grup (Gitar, Bağlama, Kanun)	24	8,2593	1,62762				
	4.Grup (Şan)	6	7,1852	1,95968				
	5.Grup (Piyano)	15	7,9852	1,44802				
2.faktör	1. Grup (Keman, Viyola, Çello, Kontrbas)	49	7,6939	2,12714	4	2,733	,033*	1-3 3-4
	2. Grup(Flüt, Klarnet)	13	7,7821	2,31479				
	3.Grup (Gitar, Bağlama, Kanun)	24	8,9861	1,24907				
	4.Grup (Şan)	6	6,7778	3,04534				
	5.Grup (Piyano)	15	8,5889	1,46638				
3.faktör	1. Grup (Keman, Viyola, Çello, Kontrbas)	49	6,7143	2,06723	4	1,721	,151	-
	2. Grup(Flüt, Klarnet)	13	6,8462	1,83581				
	3.Grup (Gitar, Bağlama, Kanun)	24	7,9792	1,82363				
	4.Grup (Şan)	6	7,0000	2,67395				
	5.Grup (Piyano)	15	7,2500	1,75764				

Tablo 5’de katılımcıların ölçek ve alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları çalgı gruplarına göre karşılaştırıldığında, ölçeğin genel puanlarında birinci ve üçüncü grup enstrümanları arasında $p<,05$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir fark olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu farklılığa sebep olan üçüncü gruptaki çalgıların daha çok eşlik yapabilen ve

sahne üzerinde bulunma olasılığı daha çok olan enstrümanlar olduğu dikkat çekmektedir. Tablo alt faktörler açısından değerlendirildiğinde, ikinci faktörde (psikolojik göstergeler) birinci ve üçüncü grup enstrümanları ile üçüncü ve dördüncü grup enstrümanları arasında $p<,05$ pozitif yönde anlamlı bir fark olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 6: Katılımcıların Ölçek ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puan Ortalamalarının Sınıflarına Göre Karşılaştırıldığı Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Tablosu

Değişken	Sınıf	N	Ort.	St.Sp.	df	F	P	LSD
Ölçek	1.	27	7,0721	1,43843	3	2,978	0,035*	1-4
	2.	21	7,4862	2,04769				
	3.	17	7,5139	1,65052				
	4. ve üzeri	42	8,1992	1,38464				
1.faktör	1.	27	6,7819	1,32815	3	4,350	,006**	1-3
	2.	21	7,6296	1,91077				
	3.	17	7,8758	1,34077				
	4. ve üzeri	42	8,1190	1,50446				
2.faktör	1.	27	7,9877	2,00370	3	1,346	,263	-
	2.	21	7,9603	2,43122				
	3.	17	7,3333	2,55223				
	4. ve üzeri	42	8,4722	1,50425				
3.faktör	1.	27	6,3519	1,72267	3	5,168	,002**	1-4
	2.	21	6,4524	2,59160				
	3.	17	6,9706	1,86849				
	4. ve üzeri	42	7,9702	1,59859				

Tablo 6'da çalgı öz yeterlik ölçeği sınıflara göre karşılaştırıldığında birinci ve dördüncü sınıflar arasında $p<,05$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Tablo faktörler açısından karşılaştırıldığında birinci faktör (yeterli görme) birinci ve üçüncü sınıflar arasında, üçüncü faktör (yetersiz görme) birinci ve dördüncü sınıflar arasında $p<,01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir fark olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 7: Katılımcıların Bazı Demografik Özellikleri İle Ölçek ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Ortalamalarının İlişkilendirildiği Pearson Korelasyon Analizi Tablosu

No	Değişken	1	2	3	4	5	6	7	8
----	----------	---	---	---	---	---	---	---	---

1	Sınıf	r	1	,589	,191	,600	,273	,321	,089	,346
		p	-	,000**	,048*	,000**	,004	,001**	,361	,000**
2	Yaş	r		1	,119	,341	,192	,181	,130	,220
		p		-	,224	,000**	,047*	,062	,182	,023*
3	Ortalama	r			1	,368	,577	,610	,401	,528
		p			-	,000**	,000**	,000**	,000**	,000**
4	Solo	r				1	,371	,410	,188	,413
		p				-	,000**	,000**	,053	,000**
5	Ölçek	r					1	,938	,860	,877
		p					-	,000**	,000**	,000**
6	1.faktör	r						1	,668	,817
		p						-	,000**	,000**
7	2.faktör	r							1	,609
		p							-	,000**
8	3.faktör	r								1
		p								

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin bazı demografik özellikleri ile ölçek ve alt boyutlarından aldıkları puan ortalamalarının çalgı öz yeterlik ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarıyla ilişkilendirildiği Tablo 7’de istatistiksel olarak $p < ,01$ ve $p < ,05$ düzeyinde anlamlı ilişkilere rastlanmaktadır.

Bulgular incelendiğinde çalgı öz yeterlik ölçeği ile ortalama arasında $p < ,01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Çalgı öz yeterlik ölçeği ile solo performansa bakıldığında ise aralarında $p < ,01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Çalgı öz yeterlik ölçeği ile sınıf değişkeni arasında ise bir ilişkiye rastlanmamıştır. Fakat çalgı öz yeterlik ölçeği ile yaş arasında $p < ,05$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Çalgı öz yeterlik ölçeği ile alt faktörler incelendiğinde ise birinci faktör (kendini yeterli görme), ikinci faktör (psikolojik göstergeler) ve üçüncü faktör (kendini yetersiz görme) ile $p < ,01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Ortalamaya bakıldığında ise, solo performans sayısı ile $p < ,01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Aynı zamanda ortalama ile alt faktörler arasında (kendini yeterli görme, psikolojik göstergeler ve kendini yetersiz görme) $p < ,01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Sınıf değişkenine bakıldığında solo performans sayısı ile arasında $p < ,01$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişkisi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda sınıf değişkeni ile ortalama arasında $p < ,05$ düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye ulaşılmıştır.

Tablo 8: Çalgı Öz Yeterlik Puanını Etkileyen Faktörlerin Regresyon Analizi Bulguları

Değişkenin adı	B	St. Hata	β	t	p	İkili r	Kısmi R
(Sabit)	3,375	1,287	-	2,622	,010	-	-
Bireysel çalgı not ortalaması	,980	,162	,513	6,059	,000	,577	,514
Solo performans sayısı	,139	,119	,121	1,169	,245	,371	,115
Sınıfı	,100	,152	,076	,661	,510	,273	,065
Yaşı	,030	,064	,045	,466	,642	,192	,046
R = ,608	$R^2 = ,370$						
$F(4, 102) = 14,988$	$p = ,000$						

Öğretmen adaylarının sınıfları, yaşları, bireysel çalgı dersleri notlarının ortalamaları ile solo performans sayıları değişkenlerine göre çalgı öz yeterliklerinin yordanmasına ilişkin regresyon analizi bulguları Tablo 8’de verilmiştir. Bu doğrultuda yordayıcı değişkenler ile yordanan değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik puanları ile değişkenler arasında pozitif yönde ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Özellikle bireysel çalgı dersi not ortalamaları ile çalgı öz yeterlik puan ortalamaları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r = ,577$).

Değişkenlerin tümü çalgı öz yeterliklerindeki toplam varyansın %37’sini açıklamaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın bulguları doğrultusunda, müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik ölçeğinden aldıkları madde puanlarının ortalaması on üzerinden 7,67 olarak ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Literatür incelendiğinde müzik eğitiminde öz yeterlik üzerine birçok çalışma mevcut olsa da çalgı öz yeterlikleri başlığı altında sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmalar Girgin (2017)’in; “Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Performansı Öz Yeterlik İnancı İle Kişilik Özelliklerinin İlişkisi” ve “Öğretmen Adaylarında Çalgı Öz Yeterlik İnancı, Özsaygı ve Müzik Performansı Kaygısı Arasındaki İlişkiler” adlı



çalışmalarıdır. Girgin'in bahsi geçen çalışmalarında müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik inançları ortalamasının üstünde bulunmuştur. Buradan hareketle araştırmanın bu sonucu literatür ile paralellik göstermektedir. Diğer taraftan alanda farklı çalışmalar da bulunmaktadır. Örneğin; Yokuş (2014), "Müzik Öğretmeni Adaylarının Eğitim Öğretme Öz Yeterlikleri Açısından Değerlendirilmesi" adlı çalışmada müzik öğretmeni adaylarının eğitim-öğretim öz yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Yine aynı kapsamda Küçük (2011), "Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Yeteneğine İlişkin Özyeterlik Algıları Özel Yetenek Sınavı Başarıları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki" adlı çalışmada öğrencilerin müzik yeteneğine ilişkin öz yeterlik algılarının iyi düzeyde olduğunun söylenebileceği sonucuna ulaşmıştır.

•Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet değişkeni ile ölçekten aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?

Araştırmada erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek puan aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde bu sonuç ile paralellik gösteren başka çalışmalara ulaşılmıştır. Örneğin Birer ve Sonsel (2013)'in "Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleki Öz-Yeterlik Durumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" adlı çalışmada, müzik öğretmeni adayları olan öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile ölçeğin dördüncü alt faktörü olan "öğretim yöntemlerini uygulayabilmeye ilişkin öz yeterlik algısı arasında, erkeklerin yararına anlamlı bir fark görülmüştür. Erkek öğretmen adayları kendilerini öğretim yöntemlerini kullanabilmede daha yeterli görmektedirler. Bir diğer benzer sonuç ise Demirtaş, Cömert ve Özer (2011)'in, "Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları" adlı çalışmasıdır. Çalışmada öğretmen adaylarının öz yeterlik inançları cinsiyet değişkenine göre; ölçeğin öğretim stratejileri ve sınıf yönetimi alt boyutlarında erkek öğretmen adaylarının lehine anlamlı bir farklılık bulunmuş, erkek adayların, kadın adaylara göre kendilerini daha yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Literatürdeki bir diğer araştırma Özmenteş (2014)'in, "Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Müzik Özyeterlikleri, Benlik Saygıları ve Bireysel Özellikleri Arasındaki İlişkiler" adlı çalışmasıdır. Özmenteş (2014), bu çalışmada erkek öğrencilerin müzik öz yeterliklerinin kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuca bağlı olarak erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha çok öz yeterliliğe sahip olması durumunun, erkeklerin daha fazla sahne deneyimine sahip olmalarından kaynaklanıyor olabileceği sonucuna ulaşmıştır.



•Müzik öğretmeni adaylarının sınıf değişkeni ile ölçekten aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik inançları ölçeğinden aldıkları puanlar sınıflara göre karşılaştırıldığında birinci ve dördüncü sınıf arasında $p<,05$ düzeyinde anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Faktör açısından karşılaştırıldığında birinci faktörde (yeterli görme) birinci ve üçüncü sınıflar arasında, üçüncü faktörde (yetersiz görme) ise birinci ve dördüncü sınıf arasında $p<,01$ düzeyinde anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak sınıf düzeyi yükseldikçe çalgı öz yeterlik inancının da arttığı görülmektedir. Literatür incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Örneğin; Karaduman ve Emrahoğlu (2011)'nin "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bazı Değişkenler Açısından Fen Öğretimi Öz-Yeterlik İnanç Düzeylerinin ve Sonuç Beklentilerinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma" adlı çalışmasında üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının birinci ve ikinci sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre öz yeterlik inançlarının daha fazla olduğu bulgusuna ulaşılmış ve sınıf düzeyi yükseldikçe öz yeterlik düzeylerinin de arttığı sonucuna varılmıştır. Bu durum sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin daha donanımlı olduğu ve kendilerini daha yeterli hissettikleri şeklinde yorumlanabilir.

•Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı değişkeni ile ölçekten aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmada müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik inançlarının ölçek ve alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları çalgı gruplarına göre karşılaştırıldığında birinci ve üçüncü (keman, viyola, çello, kontrbas ve gitar, bağlama, kanun) grupları arasında $p<,05$ pozitif yönde anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlar ölçeğin alt faktörleri açısından değerlendirildiğinde, ikinci faktörde (psikolojik göstergeler) birinci ve üçüncü grup ile üçüncü ve dördüncü (gitar, bağlama, kanun ve piyano) grupları arasında $p<,05$ pozitif yönde anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç; birinci ve üçüncü gruplar ile birinci ve dördüncü gruplar arasında yer alan enstrümanların eşlik çalgılar olması itibariyle daha çok sahne almaları ve deneyim kazanmalarına imkan sağlaması durumunun bu gruplarda yer alan enstrümanları çalan öğrencilerin çalgı öz yeterlik inançlarını yükseltiyor olabileceği şeklinde yorumlanabilir. Literatürdeki benzer çalışmalar incelendiğinde bu konu özelinde herhangi bir sonuca rastlanamamıştır.

•Müzik öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türü değişkeni ile ölçekten aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?



Çalışmada Güzel sanatlar lisesi ve diğer liseler arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir fark olmadığı anlaşılmıştır. Güzel sanatlar lisesinden gelen öğrencilerin diğer liselerden gelen öğrencilere göre dört yıl daha fazla çalgı eğitimi almış olması sebebiyle çalgı ile geçirdiği süreç açısından sahip olduğu hâkimiyet ile kendini daha yeterli hissetmesi beklenirken, liseler arasında öz yeterlik açısından anlamlı bir fark çıkmaması sonucu oldukça düşündürücüdür. Çünkü beklenen durum çalgı ile geçirilen zaman arttıkça çalgı hâkimiyetinin de artması ve dolayısıyla başarının ve öz yeterlik inancının yükselmesi yönündedir. Literatür incelendiğinde benzer bir sonuca Özmenteş (2014)' in , “Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Müzik Öz yeterlikleri, Benlik Saygıları ve Bireysel Özellikleri Arasındaki İlişkiler” adlı çalışmasında da ulaşılmıştır. Özmenteş (2014), öz yeterlik kavramını farklılık gösteren bir özellik olarak tanımlasa da, çalışmasında enstrümanda başlangıç aşamasındaki öğrenciyle, en deneyimli öğrenci arasında müzik öz yeterliliği bakımından bir farklılık tespit edilmediğini belirtmiştir. Paralellik gösteren bu sonuçlar müzik eğitiminde çalgı eğitiminde geçirilen sürenin niteliği bakımından önemli olduğu ve öz yeterlik inancının ancak nitelikli çalışma ile yükseltilebileceği şeklinde yorumlanabilir.

•Müzik öğretmeni adaylarının bazı demografik özellikleri ile ölçek ve ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanların ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yapılan çalışmada müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik inançları sınıf, yaş, bireysel çalgı not ortalaması, solo performans sayısı, ölçek ve çalgı öz yeterlik ölçeğinin alt boyutlarından oluşan faktörlerin (kendini yeterli görme, psikolojik göstergeler ve kendini yetersiz görme) puan ortalamaları ile aralarında $p<,01$ ve $p<,05$ düzeylerinde pozitif yönde anlamlı ilişkilere rastlanmıştır.

Sonuçlar incelendiğinde çalgı öz yeterlik puanı yüksek olan müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı not ortalaması ve solo performans sayılarının yüksek olduğu söylenebilir. Bu durum başarı ile öz yeterlik algısının ilişkili olduğunu göstermektedir. Yapılan birçok çalışmada da başarı ile öz yeterliğin ilişkili olduğu sonuçları ortaya konmuştur [McCormick ve Mcpherson, (2003), McCormick ve Mcpherson, (2006), Yokuş, (2014)]. Performans ve beceri temelli olan müzik eğitiminde başarının elde edilmesi için bireylerin öz yeterlik düzeylerinin belirlenmesi ve tespit edilen düzeyin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması oldukça önemlidir. Müzik eğitiminde öğrencilerin çalgı öz yeterlik düzeylerinin yükseltilmesi ile başarının artacağı ve başarı sonucunda oluşan beceriyi sahneleme isteğinin çoğalacağı düşünülmektedir.



- Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı not ortalamaları, solo performans sayıları ve sınıfları çalgı öz yeterlik inançlarını etkilemekte midir?

Müzik öğretmeni adaylarının sınıfları, yaşları, bireysel çalgı dersleri notlarının ortalamaları ile solo performans sayıları değişkenlerine göre çalgı öz yeterliklerinin yordanmasına ilişkin yapılan regresyon analizi sonuçlarında müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik puanları ile değişkenler arasında pozitif yönde ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Özellikle bireysel çalgı dersi not ortalamaları ile çalgı öz yeterlik puan ortalamaları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r=,577$). Buna ek olarak bireysel çalgı dersi not ortalamalarının %57'sinin çalgı öz yeterlik puanlarından kaynaklandığı ya da tam tersi söylenebilir.

Öğretmen adaylarının sınıfları, yaşları, bireysel çalgı dersleri notlarının ortalamaları ile solo performans sayıları değişkenleri birlikte, çalgı öz yeterlik puan ortalamaları ile orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki göstermektedir ($R = ,608$; $R^2 = ,370$; $p < ,01$). Değişkenlerin tümü çalgı öz yeterliklerindeki toplam varyansın %37'sini açıklamaktadır.

Standardize edilmiş regresyon katsayılarına (β) göre yordayıcı değişkenlerin çalgı öz yeterlikleri üzerindeki görece önem sırası öğrencilerin bireysel çalgı dersleri notlarının ortalamaları, solo performans sayıları, sınıfları ve yaşları şeklinde oluşmuştur. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise sadece bireysel çalgı dersleri notlarının ortalamaları değişkeninin çalgı öz yeterlikleri üzerinde anlamlı bir yordayıcı, aynı zamanda da önemli bir etkiye sahip olduğu görülmektedir ($t=6,059$; $p=,000$). Öğrencilerin solo performans sayıları, sınıf ve yaş değişkenlerinin ise istatistiksel anlamda önemli bir etkiye sahip olmadıkları belirlenmiştir. Bu sonuca örnek bir çalışma da McCormick, J. ve McPherson, G. (2003)'ün "Müzikal Performans İncelemesinde Öz-Yeterliliğin Rolü: Açıklayıcı Bir Yapısal Denklem Analizi" adlı çalışmasıdır. Bu çalışmada elde edilen bulgular, öz yeterliliğin müzik performansında başarı ile özellikle güçlü bir ilişkiye sahip olduğunu göstermiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre bundan sonraki yapılacak çalışmalarda ölçek daha geniş çalışma gruplarında uygulanabilir. Aynı zamanda enstrüman çeşitleri arttıkça farklı kapsamda incelemeler yapılabilir. Sadece müzik öğretmeni adayları üzerinde uygulanan bu araştırma güzel sanatlar liselerinde uygulanabilir. Betimsel nitelikte olan bu çalışma deneysel bir çalışmaya dönüştürülerek uygulanması önerilebilir.



Makalenin Bilimdeki Konumu (Yeri)

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü/ Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Makalenin Bilimdeki Özgünlüğü

Literatürde öz yeterlik üzerine çalışmalar mevcut olsa da çalgı öz yeterlik düzeyini belirlemeye yönelik olarak sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu nedenle araştırmacılar tarafından müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik durumlarının incelenmesinin önemli olduğu düşünülmüştür. Araştırma kullanılan veri toplama aracı olarak Şeker (2016) tarafından geliştirilen “Çalgı Performansına İlişkin Öz Yeterlik Ölçeği” (*Self-Efficacy Scale For The Candidate Music Teacher*) kullanılmıştır.

“Ölçeğin en önemli özelliği, ulusal alan yazında bu alanda yapılmış olan ilk 0-10 cevaplmalı ölçek yapısına sahip olmasıdır. Bandura standart ölçümlerde 10'luk dilimlere bölünmüş olarak 0-100 aralıklı cevaplamaların ya da daha basit olması gerekirse 0-10 aralıklı cevaplamaların kullanılması gerektiğini belirtmiştir” (Şeker, 2016, s.5159).

Ölçek yapısal özelliği nedeniyle bu çalışmada özellikle tercih edilmiştir. Ayrıca çalışma literatürde bu ölçek kullanılarak yapılan ilk araştırma olması ve farklı bir bakış açısı oluşturması sebebiyle literatüre katkı sağlamaktadır.

Kaynakça



Akkoyunlu, B., Orhan, F. (2003). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi (BÖTE) bölümü öğrencilerinin bilgisayar kullanma öz yeterlik inancı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(3), 86-93. <http://www.academia.edu/download/30908103/v2i3.pdf#page=86> adresinden alınmıştır.

Aksu, H. H. (2008). Öğretmen adaylarının matematik öğretimine yönelik öz-yeterlik inançları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 161-170. <http://hdl.handle.net/123456789/279> adresinden alınmıştır.

Anıl, D. (2010). Uluslararası öğrenci başarılarını değerlendirme programı (PISA)'nda Türkiye'deki öğrencilerin fen bilimleri başarılarını etkileyen faktörler. *Eğitim ve Bilim*, 34, 152. <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/download/594/74> adresinden alınmıştır.

Birer, A. R. H., Sonsel, Ö. B. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının mesleki öz-yeterlik durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: Selçuk üniversitesi örneği. *Fine Arts*, 8(4), 389-398. <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2013.8.4.D0142>

Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal Bilimleri İçin Veri Analizi El Kitabı İstatistik Araştırma Deseni-SPSS Uygulamaları ve Yorum* (25. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz Ş., Demirel F, (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (23. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Demirtaş, H. Cömert, M., Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36, 159. <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/viewFile/278/241> adresinden alınmıştır.

Ekinci, N. (2015). Öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımları ve öğretmen özyeterlik inançları arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 62-76. <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/21-published.pdf> adresinden alınmıştır.

Gergin, Z. (2010). *Bireysel çalgı I dersine ilişkin öğrenci tutumlarının ve başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.



Girgin, D. (2015). Çalgı performansı özyeterlik inancı ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik analizi. *PAU Egit Fak Derg*, (38),107-114. <http://hdl.handle.net/11499/793> adresinden alınmıştır.

Girgin, D. (2017a). the relationship between pre-service music teachers' self-efficacy belief in musical instrument performance and personality traits. *Eurasian Journal of Educational Research*, 67, 107-123. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1148807.pdf> adresinden alınmıştır.

Girgin, D. (2017b). The relations among musical instrument performance self-efficacy, self-esteem and music performance anxiety in pre-service music teachers. *Educational Research and Reviews*, 12(11), 611-616. <http://www.academicjournals.org/journal/ERR/article-full-text-pdf/FD0A9C464684> adresinden alınmıştır.

Gün, E., Yıldız, G. (2014). Müzik öğretmeni adaylarına yönelik piyano performansı öz yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 9(5), 1053-1065. doi: 10.7827/TurkishStudies.6896

Karaduman, B., Emrahoğlu, N. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının bazı değişkenler açısından fen öğretimi öz-yeterlik inanç düzeylerinin ve sonuç beklentilerinin incelenmesi üzerine bir araştırma. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 8(3), 69-79. <http://www.tused.org> adresinden alınmıştır.

Kotaman, H. (2008). Özyeterlik inancı ve öğrenme performansının geliştirilmesine ilişkin yazın taraması. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 111-133. <http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm> adresinden alınmıştır.

Kurbanoglu, S. S. (2004). Öz-yeterlik inancı ve bilgi profesyonelleri için önemi. *Bilgi Dünyası*, 5(2), 137-152. <http://bd.org.tr/index.php/bd/article/viewFile/264/256> adresinden alınmıştır.

Küçük, D. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının müzik yeteneğine ilişkin özyeterlik algıları özel yetenek sınavı başarıları ve akademik başarıları arasındaki ilişki. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 34(34), 171-181. <http://dspace.marmara.edu.tr/handle/18832014/841>



- McCormick, J., McPherson, G. (2003). The role of self-efficacy in a musical performance examination: An exploratory structural equation analysis. *Psychology of Music*, 31(1), 37-51. <https://doi.org/10.1177/0305735603031001322>
- McPherson, G. E., McCormick, J. (2006). Self-efficacy and music performance. *Psychology of music*, 34(3), 322-336. <https://doi.org/10.1177/0305735606064841>
- Özmenteş, G. (2014). Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik özyeterlikleri, benlik saygıları ve bireysel özellikleri arasındaki ilişkiler. *Eğitim ve Bilim*, 39, 171. https://scholar.google.com.tr/scholar?output=instlink&q=info:z3_7SzVHG3IJ:scholar.google.com/&hl=tr&as_sdt=0.5&scillfp=2460741903921624744&oi=lle adresinden alınmıştır.
- Özmenteş, S. (2011). Müzik öğretimine yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *J. Educ. Instr. Stud. World*, 1(1), 30-36. <http://www.academia.edu/download/16757541/2011.1.complete.pdf#page=36> adresinden alınmıştır
- Şeker, S. S. (2016). Development of Instrument Performance Self-Efficacy Scale Çalgı Performansına İlişkin Öz-Yeterlik Ölçeğinin geliştirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5150-5162. <https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.3933>
- Şeker, S. S., Bilen, S. (2010). 9–11 yaş grubu çocuklarda orff schulwerk destekli keman eğitiminin keman çalmaya yönelik öz yeterlik algıları üzerindeki etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 112-124. <http://web.deu.edu.tr/baed> adresinden alınmıştır.
- Yıldırım, K. (2009). *Kodaly yönteminin ilköğretim öğrencilerinin keman çalma becerisi, özyeterlik algısı ve keman çalmaya ilişkin tutumları üzerindeki etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Yokuş, T. (2014). Müzik öğretmeni adaylarının eğitime-öğretme öz-yeterlikleri açısından değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(2), 43-56. doi:10.7816/sed-02-02-03
- Zelenak, M. S. (2015). Measuring the sources of self-efficacy among secondary school music students. *Journal of Research in Music Education*, 62(4), 389-404. <https://doi.org/10.1177/0022429414555018>



STRUCTURED ABSTRACT

Problem Statement:

The research problem was determined as "What are the instrumental self-efficacy statuses of the music teacher candidates, and do they differ according to the different variables?"

In the context of this main problem statement, the following sub-questions were sought:

- Is there a meaningful difference between the scores of a music teacher candidate in terms of a) gender, b) class, c) individual instrument, d) the type of high school graduated and the scale?
- Is there a meaningful relationship between some demographic characteristics of the music teacher candidates (individual grade point average, solo performance, class) and their mean scores from the scale and sub-dimensions?
- Are individual teacher grade averages, number of solo performances and classes of music teacher candidates influencing musical self-efficacy beliefs?

Purpose of the Study:

The aim of this research was to determine the level of instrumental self-efficacy of music teacher candidates and to determine whether their instrumental self-efficacy status differs according to different variables, and to investigate the relationship between certain demographic characteristics of the music teacher candidates and the instrumental self-efficacy scale.

Method(s):

The study group consisted of the first, second, third and fourth grade students of Department of the Music Education of the Faculty of Education at Muğla Sıtkı Koçman University Education Faculty (N=107). In line with the purpose of the study, instrumental self-efficacy levels of the students were obtained using the "Instrumental Performance Self-Efficacy Scale" developed by Şeker (2016) and "Personal Information Form" prepared by the researchers. In this study, Kolmogorov-Smirnov normality test, frequency, descriptive, one-way variance (ANOVA), independent samples t-test, Pearson correlation analysis, and regression analysis were used. As a result of the reliability analysis applied to the data obtained from the "Instrumental Performance Self-Efficacy Scale" as the data collection tool of the study, it was found that the Cronbach's (1951) alpha coefficient of the 19-item scale was in the range considered to be excellent ($\alpha = .931$).



Findings and Discussions:

According to the results of the study, the average score of the item scores of the music teacher candidates on the instrumental self-efficacy scale was found to be above the average with 7.67. Upon examination of the, a limited number of studies were found on instrumental self-efficacy, although there are many studies on self-efficacy in music education. These studies are Girgin's "Instrumental Performance of Musical Teacher Candidates Relationship between Self-Efficacy Belief and Personality Characteristics" and "Relationships between Instrumental Self-Efficacy Belief, Self-Esteem, and Music Performance Anxiety in Teacher Candidates". In the above-mentioned studies of Girgin, instrumental self-efficacy beliefs of music teacher candidates were found to be above the average. From this point of view, the result of this research was consistent with the literature.

When the mean scores of the instrumental self-efficacy scale of the music teacher candidates were examined in terms of gender, it was found that male students got higher scores than female students. When the literature was examined, we noted that the study conducted by Özmenteş (2014) titled "The Relationships between Instrumental Self-Efficacy, Self-esteem and Individual Characteristics of Students who Receive Professional Music Education" is concordant with this result. In this study, Özmenteş (2014) concluded that musical self-efficacy of male students was higher compared to female students. According to this result, he reached the conclusion that male students having more self-efficacy compared to female students may have resulted from men having more stage experience.

When the scores of the music teacher candidates on the instrumental self-efficacy belief scale were compared by grades, there was a significant difference between the 1st and 4th grades at the level of $p < .05$. When compared in terms of factor, it was concluded that there was a significant difference between the 1st and 3rd grades in the first factor (feeling of self-efficacy) and in the third factor (feeling of insufficiency) between the 1st and 4th classes at the level of $p < .01$. As a result, it was observed that the higher the class level was, the higher the level of instrumental self-efficacy was found. When the literature is examined, similar results have been reached. For example, in their study "A Study on Investigation of Science Teaching Self-Efficacy Belief Levels and Outcome Expectations of Classroom Teacher Candidates in terms of Certain Variables", Karaduman and Emrahoğlu (2011) found that teacher candidates studying in the third and fourth grade had more self-efficacy beliefs compared to 1st and 2nd grade teacher candidates, and concluded that self-efficacy levels increased in line with the



grade level. We can interpret this situation as the class level increases; the students become better equipped and feel more adequate.

In the study, when the mean scores of music teacher candidates on scale and sub-dimensions of instrumental self-efficacy beliefs were compared based on instrument groups, there was a $p < .05$ positively significant difference between 1st and 3rd groups (violin, viola, cello, contrabass and guitar, baglama, kanun). When the results were evaluated in terms of the sub-factors of the scale, in the second factor (psychological indicators), there was a $p < .05$ positively significant difference between 1st and the 3rd groups and between the 3rd and 4th groups (guitar, baglama, kanun, and piano). Since the instruments among the 1st and 3rd groups and the 1st and 4th groups are accompaniment instruments, this result can be interpreted as the following: The fact that being on stage more and gaining experience may enhance the self-efficacy beliefs of students who are playing the instruments in these groups. When similar studies in the literature were examined, no specific conclusions could be found regarding this subject.

When the mean scores of the participating students from the self-efficacy scale were examined according to their high school types, it was found that there was no statistically significant difference between Fine Arts high school and other high schools. Having examined the literature, a similar conclusion was reached in the study of Özmenteş (2014) "Relationship between Self-Regulatory Self, Self-esteem and Individual Characteristics of Students Receiving Vocational Music Education". Although Özmenteş (2014) defined the concept of self-efficacy as a differentiating feature, in his study, he stated that there was no difference in musical self-efficacy between the beginner student and the most experienced student. These parallel results may be interpreted as that the time spent in musical education in instrument education is important in terms of quality, and that the self-efficacy belief can only be increased by doing qualitative work.

In the study, there were $p < .01$ and $p < .05$ positive significant correlations between the mean scores of the factors (feeling of self-efficacy, psychological indicators and feeling of insufficiency) with the self-efficacy beliefs of the music teacher candidates, grade, age, individual instrument grade point average, number of solo performances, scale and instrument self-efficacy scale.

Having examined the results, it was determined that there was a $p < .01$ positively significant relationships between the instrumental self-efficacy scale, the individual instrument mean grade and solo performance. According to this result, it can be said music teacher



candidates who had high scores of instrumental self-efficacy also had high individual instrument mean grades and solo performance numbers. There was no relationship between instrumental self-efficacy scale and grade variable. However, it was found that there was a $p < .05$ positively significant relationships between instrumental self-efficacy scale and age. When the instrumental self-efficacy scale and sub-factors were examined, it was concluded that there was a $p < .01$ positively significant relationships between the first factor (feeling of self-efficacy), second factor (psychological indicators) and third factor (feeling of insufficiency).

The fact that the relationship between independent variables and dependent variables is statistically significant and that their relationship with the independent variables is not higher than 0.80 as stated by Büyüköztürk (2006) is an indicator that independent variables can be taken for regression analysis. In this respect, the results of the regression analysis conducted for predicting the instrumental self-efficacy of music teacher candidates according to grade, age, individual instrument lesson mean grades showed that there was a positive relationship between self-efficacy scores of music teacher candidates and the variables. Particularly, it was found that there was a positive moderate relationship between the individual instrument lesson mean grades and instrumental self-efficacy mean scores ($r = .577$). In addition, it can be said that 57% of the individual instrument lesson mean grades stems from the instrumental self-efficacy scores or vice versa.

Together with teacher candidates' grades, ages, individual instrument lessons mean grade and solo performance numbers, it shows a moderately significant relationship with instrumental self-efficacy mean scores ($R = .608$; $R^2 = .370$; $p < .01$). All variables together account for 37% of the total variance in the instrumental self-efficacy.

According to the standardized regression coefficients (β), the relative importance of the predictive variables on the instrumental self-efficacy was determined as individual instrument lessons mean grades, the number of solo performances, grades, and ages. When the t-test results of the significance of the regression coefficients are examined, it is seen that only the individual instrument lessons mean grade is a significant predictor on the instrumental self-efficacy and also has a significant effect ($t=6,059$; $p=,000$). It was determined that the students' solo performance number, grade, and age were not statistically significant. An example study for this result is "The Role of Self-Adequacy in Musical Performance Analysis: An Explanatory Structural Equation Analysis" of McCormick, J. and McPherson, G. (2003). The findings of



this study have shown that self-efficacy has a particularly strong relationship with success in music performance.

Conclusions and Recommendations: According to the results of the research, the scale can be applied to larger study groups in the future researches. Moreover, different kinds of investigations can be made as to the kinds of instruments increase. This research implemented only on music teacher candidates can also be implemented at fine arts high schools. This descriptive study can be proposed for implementation by turning it into an experimental study.